

de forskjellige kirkelige Sagers Afgjørelse, netop paa Grund af denne Kommissions Nedsættelse, skulde blive udfødt i en uoverfælig Fremtid. Denne Aakte imod Kirkekommisjonen vil jeg dog ikke lade staa uimodfagt, men jeg maa udtale, at den efter min Overbevisning, maa anses for at være saare ubillig, og jeg tror, at en upartiff Betragtning blot af den nu foreliggende Sags historiske Gang vil være tilstrækkelig til at vise, i hvor høj en Grad den er ubegrundet. Spørgsmaalet om Geistlighedens Lønningsforhold er meget gammelt, idet det sa. at siges kom frem med vort konstitutionelle Livs Begyndelse. Det fremtraadte allerede i de tidligere Rigsdagsamlinger under forskjellige Skikkelser, navnlig ved Finanslovens Behandling, men fra Aaret 1860, altsaa nu for henimod 12 Aar, siden, fremtraadte det først i Skikkelse af et egentligt almindeligt omfattende Lovforslag, og det fremkom derefter mangfoldige Gange i Folkethinget i den paafølgende Række af Aar, men dog saaledes, at det ikke, nogenstunde blev bragt videre, end til 1ste Behandling; der foreligger ikke i alle disse forløbne Aar, sa. meget so. a en Afgjørelse gennem en anden Behandling af Sagen i Folkethinget. I det andet Thing blev dette Lovforslag kun frembragt en eneste Gang, og det ved den daværende Minister, men desuagtet naaede det ikke videre end til at blive forkastet af det samme Thing, og det kom altsaa ikke til Folkethinget. — Saaledes forholder det sig altsaa med denne Sags tidligere Gang indtil den sidste Kirkekommisjons Nedsættelse og Virksomhed. Denne Kommission sluttede sin Virksomhed den 31te Mai ifjor, og allerede i Oktober Maaned samme Aar forelaa der for Rigsdagen et meget fuldstændigt Forslag, blandt Andet om denne Sag, om Lønningsagen, affattet i væsentlig Overensstemmelse med, hvad den store Flerhed af Kirkekommisjons Medlemmer havde kunnet enes om, og saa at siges omfattende alle de tilbørlige meget vanskelige og indviklede Punkter, som igjennem den lange Række af Aar var bragt paa Bane, som staaende i en nærmere eller fjernere, men dog naturlig Forbindelse med selve Lønningsspørgsmaalet. Dette Lovforslag blev derefter undergivet de 3

sjældvanlige Behandlinger saavel i dette som i det andet Thing, og hvorledes stillede. Sagen sig paa dette Standpunkt, efterat selve de regelmæssige og nødvendige, almindelige Behandlinger vare afsluttede? Den stillede sig saaledes, at der forelaa en som sagt fuldstændig, omfattende Ordning af hele dette sa. ofte behandlede Spørgsmaal i en saadan Skikkelse, hvorom det maatte siges, at ikke blot et meget stort Mindretal i dette Thing, men ogsaa det andet Thing med Enstemmighed kunde slutte sig dertil, medens Forslaget ogsaa vilde kunne vinde Regjeringens Bifald. Saaledes var Standpunktet ved Slutningen af 3die Behandling af Sagen i det andet Thing, og jeg tror altsaa, at enhver upartiff Betragtning og Sammenligning mellem dette Standpunkt og de Standpunkter, som havde været tilstede, før Kirkekommisjonen blev nedsat, vil være tilstrækkelig til at vise, at der netop ved denne Kommissions overordentlig omhyggelige og grundige Behandling af Sagen, ved den Smødekommennhed, som fra flere Sider blev vist, og ved den omhyggelige Undersøgelse og Tilvebringelse af nødvendige Data, var gjort et overordentlig stort Skridt fremad. Det blev imidlertid ikke derved, men den ærede Ordfører for Forslagsstillerne anførte selv, at det endog syntes, at der mod Slutningen af Samlingen skulde naas et ganske andet Skridt frem, idet der endog skulde aabne sig de lyseste Udsigter til at faae denne Sag tilende i den samme Samling, hvort den var indbragt, Noget, der maatte anses for i og for sig høist glædeligt, og som endog vilde have været sa. overraskende, at man ikke vilde have mange Exempler, som kunde stilles ved Siden deraf. Den ærede Ordfører gjorde nemlig opmærksom paa, at der, da Sagen var kommen tilbage til Folkethinget, efter forskjellige Forhandlinger blev truffet en Overenskomst mellem det her i Thinget nedsatte Udvalg og Kultusministeren, og at man virkelig nærede Haab om paa Basis af denne Overenskomst at kunne komme til en Slutning af Sagen, men da kom Behandlingen i hin mærkelige Nat imellem den 27de og 28de Martz, og det viste sig da, at dette Haab glippede. Hvorledes dette gif til, antager jeg, at alle her Tilstedeværende, eller ialtsald de,